

Els virus lingüístics (I)

Màriam SERRA

Us heu fixat que avui tot són virus? Si fas una dieta equilibrada però t'agafa mal de ventre, el metge et diu que tens virus; o si et surt urticària sense que hagis menjat bolets sospitosos, o bé esternudes més del compte i no estàs refredat, sempre obtens la mateixa resposta. I no cal parlar dels temuts virus informàtics, que en un tres i no res et poden engegar a rodar tota la informació que diligentment has anat confiant a l'ordinador durant un munt de temps.

Decididament, aquesta és l'era dels virus: tot allò que no dominem per manca de coneixements ho atribuïm a l'acció d'un virus.

Doncs bé, en l'àmbit lingüístic tampoc no ens deslliurem d'aquest fenomen, de manera que cada vegada s'hi van introduint més mots d'acció vírica; és a dir, paraules que de mica en mica van minant la salut de la llengua, fins a afeblir-ne el funcionament com a organisme ric i sa. Aquests mots envaeixen el camp d'altres de genuïns, que arraconem en nom d'una mal entesa modernitat lèxica, i malauradament acaben imposant un llenguatge lineal, avorrit, pobre de recursos.

A continuació veurem alguns d'aquests virus lingüístics, trets de textos reals que ens arriben per a corregir, corresponents a un nivell de llenguatge alt, a un registre culte, on suposadament hi hauria d'haver una gran riquesa i varietat. Proposarem també unes altres solucions, més adequades al context. No són les úniques; segur que en trobareu moltes més.

Els virus lingüístics

Amb això no volem dir que hàgim de bandejar sistemàticament tots aquests mots del nostre vocabulari habitual; la majoria són ben lícits i ens poden servir de sinònims quan hem de repetir contínuament algun concepte, però hem de tenir cura de no deixar-los créixer desmesuradament, atorgant-los un rang superior, no fos cas que els virus se'ns mengessin la llengua.

AL LLARG DE

DURANT

«Tot ha funcionat amb normalitat *al llarg de* la jornada electoral.»

*Tot ha funcionat amb normalitat **durant** la jornada electoral.*

EN

«*Al llarg del segle XIX, Catalunya fou la locomotora que arrossegà l'esquifit tren de la industrialització espanyola.*»

***En** el segle XIX, Catalunya fou...*

EN TOT

«*Al llarg del mes no ha plogut gens...*»

***En tot** el mes no ha plogut gens...*

Altres construccions:

AMB

«*Al llarg del temps, aquests elements reben mutacions...*»

***Amb** el temps, aquests elements...*

AREA

Ø

«*Avui l'ambient és calorós, excepte a l'àrea del Pirineu...*»

Avui l'ambient és calorós, excepte al Pirineu...

ZONA

«*La pesta afectà una àmplia àrea de la Catalunya Vella...*»

*La pesta afectà una àmplia **zona** de la Catalunya Vella.*

ESPAI

«*Els equipaments municipals disposen d'u*

na àrea oberta reservada als esports...»

*Els equipaments municipals disposen d'un **espai** obert reservat als esports...*

LLOC, INDRET

«*Era una àrea molt poc transitada.*»

*Era un **lloc/indret** molt poc transitat.*

TRAM

«*Van tallar l'àrea de la carretera que va de...*»

*Van tallar el **tram** de la carretera...*

DESENVOLUPAMENT - DESENVOLUPAR

AVENÇ, PROGRÉS

«*El desenvolupament en el camp de la tecnologia és sorprenent.*»

*Els **avenços** en el camp...*

«*El desenvolupament de la medicina en aquests darrers anys es fa palès...*»

*El **progrés** de la medicina...*

*Un factor a destacar és el **creixement** econòmic...*

Altres construccions:

FER, TENIR LLOC...

«*Ha desenvolupat molt bé el seu paper.*»

*Ha **fet** molt bé el seu paper.*

«*La reunió es desenvoluparà al Palau de Congressos.*»

*La reunió **tindrà lloc** al...*

CREIXEMENT

«*Un factor a destacar és el desenvolupament econòmic experimentat en aquell període.*»

FONT

ARRELS

«*Trobem les fonts d'aquest mal en...*»

*Trobem les **arrels** d'aquest mal en...*

Altres construccions:

SUSCITAR

«*És font de gran interès entre els lectors.*»

***Suscita** un gran interès entre els lectors.*

ORIGEN

«*Hem d'anar a cercar la font d'aquesta espècie en...*»

*Hem d'anar a cercar l'**origen** d'aquesta espècie en...*

INCREMENT, INCREMENTAR

AUGMENT, AUGMENTAR (especialment en preus, sous...)

«*L'increment de les pensions és encara un tema pendent...*»

*L'**augment** de les pensions...*

«*Durant aquell temps s'incrementà la productivitat...*»

*Durant aquell temps **augmentà** la productivitat...*

«*El govern incrementarà les mesures de seguretat...*»

*El govern **augmentarà** les mesures de seguretat...*

*tant **increment** de la població en aquesta comarca.»*

*... **apreciem** un important **creixement** de la població...*

PUJAR, APUJAR, APUJAR-SE (també en preus, sous...)

«*Les accions de la companyia s'han **incrementat** dos punts*»

*Les accions de la companyia **han pujat** dos punts.*

«*Aquest mes l'IPC s'**incrementa** en un 0,4 %*»

*Aquest mes l'IPC **s'apuja** un 0,4 %.*

CREIXEMENT

«*En la dècada dels vuitanta apreciem un impor-*